

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2**
**The Academic Leadership of School Administrators and Organization
Effectiveness of School Under Phetchaburi Primary Educational Service
Area Office 2**

วิรดา สมคำ*, ชวน ภารังกุล**
Wirada Somkham*, Chuan Parungkul**
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
MubanChombueng Rajabhat University

Received: December 30, 2021 Revised: August 7, 2023 Accepted: November 7, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 18 คน และครูจำนวน 292 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .86 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอน ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครู ด้านการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงาน และด้านการอยู่ร่วมกับคณะทำงาน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิต ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r=0.714$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to; 1) explore the academic leadership of school administrators, 2) examine the effectiveness of schools, and 3) investigate the relationship between the academic leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples consisted of 18 school administrators and 292 teachers under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2, totaling 310 using stratified random sampling techniques. The instrument was a five-rating scale questionnaire with a reliability of .86. The statistics for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson Correlation.

The research findings were as follows:

1. The academic leadership of school administrators under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 overall was at a high level. When considering aspects, all of them were at a high level. Ranking from the most to the least as follows; creating a learning atmosphere and culture in schools, explaining the school's vision and mission, setting teaching goals, creating and maintaining positive attitudes towards students and parents, developing teacher's leadership, setting high expectations at work in a team and being with the team.

2. The effectiveness of schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considering aspects, all of them were at a high level. Ranking from the most to the least as follows; the ability to develop a positive attitude, the ability to produce, the ability to adapt, and the ability to solve problems.

3. The relationship between the academic leadership of school administrators and effectiveness of schools under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 2 were positively correlated at a high level ($r=0.714$) with statistical significance at the .01 level.

Keywords: The academic leadership, The effectiveness of schools

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า สิ่งสำคัญคือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ เจตคติ ค่านิยม และคุณภาพของบุคคล การศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนต้องมีคุณภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ซึ่งรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับทุกรูปแบบให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, 14) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ

เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้และทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา และทักษะในการประกอบอาชีพ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพ.ศ. 2562 (ฉบับที่ 4) ได้กำหนดเกี่ยวกับความมุ่งหมายหลักการจัดการศึกษา สิทธิหน้าที่ แนวการจัดการศึกษา มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาโดยการอำนวยความสะดวก ประสานการจัดการศึกษากับบุคลากร ประชาชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานองค์กรสถาบันอื่น ๆ ฯลฯ เพื่อให้การศึกษามีบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ในการนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาที่พึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารจัดการ และความรู้ความเข้าใจในแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่เรียกว่า “มืออาชีพ” (ธีระ รุณเจริญ, 2550) จึงจะสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้

ประสิทธิภาพขององค์การเป็นสิ่งที่องค์การทุกองค์การปรารถนา และมุ่งหวังให้เกิดกับองค์การ เพราะประสิทธิภาพขององค์การเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จ หรือความอยู่รอดขององค์การ ทั้งนี้อะไรจะคงอยู่หรือล่มสลายขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ หรือผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ และความสามารถในการดำเนินงาน ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน แต่ประสิทธิภาพไม่ใช่จะได้มาง่าย ๆ หลายองค์การต้องประสบปัญหาหรืออุปสรรคมากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านคน ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ (Mott, 1972) การบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนก็เช่นกัน หากมีการบริหารจัดการอย่างดีย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา การบริหารงานจะเกิดประสิทธิภาพได้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญที่สุดของประสิทธิภาพการบริหารของผู้บริหารมี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร ความสามารถในการบริหาร ความเชื่อของผู้บริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านสถานการณ์ของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน การสนับสนุนทางสังคมของครู แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู บรรยากาศของโรงเรียน และ สถานะเศรษฐกิจทางสังคมภายนอกที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีความสำเร็จในการผลิตนักเรียนและโรงเรียนมีประสิทธิภาพ (Hoy & Miskel, 1991, 286 – 291) และการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะบริหารโรงเรียนได้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินงานต่าง ๆ 4 งาน ทั้งด้านโรงเรียน ด้านการบริหาร ด้านครู และอื่น ๆ ภายใน โรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ (Kotze & Roskin, 1983, 3 - 5)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จด้านการบริหาร สอดคล้องกับแนวคิดของเดวิส และโทมัส (Davis & Thomas, 1989, 7) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการเป็นผู้นำของผู้บริหารส่งเสริมต่อประสิทธิภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษาและ

การเป็นผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปฏิบัติการสอนของครู และสอดคล้องกับเชลล์ (Chel, 2001, 5) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษา และเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของสถานศึกษา แต่เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ทุ่มเทเวลา แรงงาน และทรัพยากรในงานด้านอื่น มากกว่าการทุ่มเทในการให้ความสำคัญทางด้านภาวะผู้นำทางวิชาการสอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2549, 75) ได้ทำการวิจัย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่นอกโรงเรียน มีความสนใจด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งที่ปัจจัยด้านมาตรฐานคุณภาพการเรียนของเด็กไทย คือ การมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง และยังคงกล่าวอีกว่า ผู้บริหารยุคใหม่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่น ชุมพล เปี่ยมศรี (2545) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำแนกตามประเภท การบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามจำนวนครู ตามเกณฑ์และจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ดังที่ อัลสุรียา กรณสูตร (2552) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 1,612 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำนวน 310 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Kregic & Morgan, 1970, 608) จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 18 คน และครู 292 คน ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตามอำเภอเป็นชั้น จำนวน 4 ชั้น ได้แก่ อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ และอำเภอแก่งกระจาน ทำให้ได้ยอดรวมของตัวอย่างในแต่ละอำเภอ เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของแมคอีแวน (McEwan, 1998, 13-14) จำนวน 7 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 7 ตัวแปรย่อย ตัวแปรย่อยมีข้อความคำถามทั้งสิ้น จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ตามแนวคิดเกณฑ์ประเมินประสิทธิผลของมอทท์ (Mott, 1972) จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 4 ตัวแปรย่อย ตัวแปรย่อยมีข้อความคำถามทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลของโรงเรียน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งมีบริบทคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน/โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 5 คน และครู จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach 1970, 161) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ เท่ากับ 0.86

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่เป็นตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) คือ ผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา

1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ และประสิทธิผลของโรงเรียนใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

(n = 310)

ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอน (X_1)	4.52	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการอยู่ร่วมกับคณะทำงาน (X_2)	4.18	0.58	มาก
3. ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน (X_3)	4.57	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน (X_4)	4.53	0.47	มากที่สุด
5. ด้านการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงาน (X_5)	4.37	0.48	มาก
6. ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครู (X_6)	4.43	0.50	มาก
7. ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง (X_7)	4.51	0.45	มากที่สุด
รวม (X_{tot})	4.45	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน ($\bar{X}= 4.57$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ($\bar{X}= 4.53$, S.D. = 0.47), ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอน ($\bar{X}= 4.52$, S.D. = 0.51), ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X}= 4.51$, S.D. = 0.45), ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครู ($\bar{X}= 4.43$, S.D. = 0.50), ด้านการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงาน ($\bar{X}= 4.37$, S.D. = 0.48), ด้านการอยู่ร่วมกับคณะทำงาน ($\bar{X}= 4.18$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

(n = 310)

ประสิทธิผลของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิต (Y_1)	4.62	0.46	มากที่สุด
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก (Y_2)	4.65	0.44	มากที่สุด
3. ด้านความสามารถในการปรับตัว (Y_3)	4.50	0.46	มาก
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา (Y_4)	4.17	0.61	มาก
รวม (Y_{tot})	4.49	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ($\bar{X}= 4.65$,

S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการผลิต ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.46), ด้านความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.46), ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

ประสิทธิผลของโรงเรียน	ความสามารถ ในการผลิต (Y_1)	ความสามารถ ในการ พัฒนา ทัศนคติทาง บวก (Y_2)	ความสามารถ ในการ ปรับตัว (Y_3)	ความสามารถ ในการ แก้ปัญหา (Y_4)	รวม (Y_{tot})
ภาวะผู้นำ ทางวิชาการ					
การกำหนดเป้าหมายในการ สอน (X_1)	0.042	0.071	0.099	0.085	0.125*
การอยู่ร่วมกับคณะทำงาน (X_2)	0.113*	0.220**	0.280**	0.879**	0.712**
การสร้างบรรยากาศและ วัฒนธรรมการเรียนรู้ใน โรงเรียน(X_3)	0.151*	0.138*	0.238**	0.180**	0.296*
การสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธ กิจของโรงเรียน (X_4)	0.227**	0.235**	0.311**	0.306**	0.458**
การตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับ คณะทำงาน (X_5)	0.154**	0.090	0.146*	0.287**	0.304**
การพัฒนาความเป็นผู้นำของ ครู (X_6)	0.201**	0.077	0.305	0.508**	0.498**
การสร้างและรักษาเจตคติเชิง บวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง (X_7)	0.188**	0.009	0.279**	0.399**	0.397**
รวม (X_{tot})	0.265**	0.206**	0.412**	0.698**	0.714**

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.714$) กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการมากขึ้นจะทำให้ประสิทธิผลของโรงเรียนสูงขึ้นตามไปด้วย เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า มี

ความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกคู่ ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับความสามารถในการแก้ปัญหา (Y_4) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($r = .698$) รองลงมาคือด้านความสามารถในการปรับตัว (Y_3) ($r = .412$), ด้านความสามารถในการผลิต (Y_1) ($r = .265$) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก (Y_2) มีความสัมพันธ์อยู่ในลำดับต่ำมาก ($r = .206$) เมื่อพิจารณาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 รายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าหมายในการสอนกับความสามารถในการผลิต, ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก, ความสามารถในการปรับตัว, ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก กับการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงาน, การพัฒนาความเป็นผู้นำของครู และการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน ด้านการกำหนดเป้าหมายในการสอน ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านการพัฒนาความเป็นผู้นำของครู ด้านการตั้งความหวังที่สูงเกี่ยวกับคณะทำงาน และด้านการอยู่ร่วมกับคณะทำงาน
2. ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิต ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกในระดับสูง ($r=0.714$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้างต้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐานในระดับที่สูง ทำให้ผู้บริหารเกิดความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ในการบริหารสถานงาน พัฒนาตนเองในการเป็นผู้นำการบริหารงานทุกฝ่ายในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง ผู้บริหารจะต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคล

หลากหลายด้าน รวมถึงส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนในการแข่งขันทักษะทางวิชาการ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถทางด้านวิชาการในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอันธิยา ภูมิไธสง (2556) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิสวะ ผลทอง (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เกตุสุดา กิ่งการจร (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ พชรภรณ์ จันทพล (2559, 60) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยมงคล บุญชัย (2563) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งเป็นอาจเป็นเพราะสถานศึกษาเป็นสถานที่หล่อหลอมคนดี มีความรู้ นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีระเบียบการบริหารจัดการที่เป็นระบบ สามารถสื่อสารนโยบายทางการบริหารสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา เหลืองงาม (2562) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ วรชญา ขอบดี (2558, 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ศิริพร อินนะรา (2556, 79) ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบังโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในเชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีลักษณะเฉพาะหลายประการที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ

ทางการเรียนโดยการปรับปรุงพันธกิจของโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ เป้าประสงค์ของโรงเรียน การวางแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี สนับสนุนผู้เรียน ซึ่งเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงาน ซึ่งส่งผลถึงความมีประสิทธิภาพของการทำงานของครู และความสำเร็จของนักเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา พิงไพฑูรย์ (2555, 93) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 เป็นไปในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา เหลืองงาม (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองโดยยึดหลักการครองคน ครองคน และครองงานในการบริหารงาน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านความสามารถในการแก้ปัญหามากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความเป็นผู้มีภาวะผู้นำที่ค่อนข้างสูง ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในโรงเรียน การสื่อสารกันอย่างชัดเจนในประเด็นต่างๆ ในการทำงานร่วมกัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลให้มีความความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านความสามารถในการแก้ปัญหาในอันดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของศูนย์การพัฒนาภาวะผู้นำแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (McCall & Lombardo, 1983) ที่ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะสำคัญของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคล มีทักษะในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยนั้นส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา ปราบแก้ว (2559) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาในทางบวกในระดับสูงสุด

5. ผลการวิจัยที่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของโรงเรียนในด้านความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 บริหารจัดการทางสื่อสารและประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับนักเรียน และ

ผู้ปกครอง เกี่ยวกับเรื่องราว, กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษามีไม่มากนัก ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการพัฒนาทัศนคติทางบวกมีความสัมพันธ์ที่น้อยที่สุด สอดคล้องกับทฤษฎีของ เดวิส และ โทมัส (Davis & Thomas, 1989, 40) ที่ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ด้านการสร้างและรักษาเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนและผู้ปกครอง การพัฒนาและคงไว้ซึ่งเจตคตินั้น ต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ ต้องมีการปรึกษาหารือร่วมกัน ให้นักเรียน บุคลากรครู และผู้ปกครองนั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษา อาจจะทำให้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมกัน กำหนดพันธกิจ กรอบการทำงานต่าง ๆ ความรักและความเชื่อมั่นต่อสถานศึกษา ย่อมทำให้นักเรียน ครูและผู้ปกครองมีเจตคติทางบวก อันจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงศ์ บุญยารมย์ (2553) ที่ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการด้านเจตคติ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ต้องทำหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงในการสื่อสาร กำหนดเป้าหมายในการสอนของครู ดูแล ควบคุมกำกับ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการทำงานในส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ เพื่อการบริหารงานที่ได้ประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชัยมงคล บุญชัย. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนยุคประเทศไทย 4.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ชุมพล เปี่ยมศรี. (2545). ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ณัฐพงศ์ บุญยารมย์. (2553). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน จังหวัด นครพนม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2549). **ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพปัญหาความจำเป็นและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรา พึ่งไพฑูรย์. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปราชินบุรี เขต 1 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์**.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รุ่งนภา ปราบแก้ว. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรชญา ขอบดี. (2558). **ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- วิศวะ ผลกอง. (2562). **ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริพร อินนะรา. (2556). **แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **ร่วมปฏิบัติรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ การเรียนแบบร่วมมือ ตามแนวคิด ทฤษฎี การสร้างความรู้**. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร.

- อันธิยา ภูมิไธสง. (2556). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัลสุรียา กรรณสูตร. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- Chell, J. (2001). **Introducing principals to the role of instructional leadership: A summary of master's project**. Retrieved July 19, 2021, from <http://www.ssta.sk.ca/research>.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of psychological test** (5thed.). New York: Harper Collins.
- Davis, G. A., & Thomas, M. A. (1989). **Effective schools and effective teachers**. Boston: Allyn and Bacon.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). **Educational administration: Theory, research, and practice** (4rded.). New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**, 30(3), 608-610.
- Kotze, R., & Roskin, R. (1983). **Success guide to managerial achievement**. Virginia: Afrentice-Hall.
- McCall, M. W. Jr., & Lombardo, M. M. (1983). **Off the track: Why and how successful executives get derailed**. Greenboro, New Jersey: Centre for Creative Leadership.
- McEwan, E. K. (1998). **Seven steps to effective instructional leadership**. California: Library of Congress.
- Mott, P. E. (1972). **The characteristic of effective organization**. New York: Harper and Row.